

208. KWIDZYŃSKI Wacław, lat 31, rolnik, zam. Podlesie, zamordowany w dniu 18 stycznia 1945 roku w Sierpcu, w więzieniu mieszczącym się w zabudowaniach klasztornych.

Notę biograficzną opracowano na podstawie n.w. źródeł:

1.

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

Dane osobowe ¹

Nazwisko: **Kwidzyński**, imię: **Wacław**, płeć: **mężczyzna**, miejsce zamieszkania: **Podlesie gm. Szczutowo, pow. Sierpc**, data śmierci: **1945-01-18**

Informacje o prześladowaniach:

Uwięzienie: **zginął**, rodzaj uwięzienia: **więzienie**, dodatkowe informacje: **więzień polityczny w Sierpcu, zamordowany przez hitlerowców**

Źródło: Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej, IPN BU 3049/239 s. 84

2.

Zdzisław Dumowski i Krzysztof Stręciwilk ², przybliżają okoliczności mordu w więzieniu przyklasztornym w Sierpcu pisząc: *Krótko przed wejściem żołnierzy Armii Czerwonej do miasta, w nocy z 19 na 20 stycznia 1940 roku doszło do mordu na więźniach, którego dokonali opuszczający miasto Niemcy. Więźniów zastrzelono w celach i pomieszczeniach budynku klasztornego, a zabudowania klasztorne zostały podpalone. Zginęło od 80 do 96 osadzonych. (...) Mord w więzieniu w klasztorze sierpeckim wspomina Ks. Ksawery Ziemiecki: Widok był wstrząsający: parę sal wypełnionych trupami. Przy blaskach dogasającego ognia widać pomieszczenia dość obszerne i więźniów leżących parami, spokojnie, jedni na drugich, że tylko głowy było widać. Niemcy tak ich poukładali i strzelali w tył głowy. W innej sali więźniowie widocznie się bronili, leżeli bezładnie, oparci o ściany, w oknach, z rękami zasłaniającymi głowę. Wyraźnie biedni bronili się, rozbiegli po całej dużej sali bezradni w rozpacz, oszaleli ze strachu, zastygli w konwulsjach i bólu.*

21 stycznia (niedziela) żołnierze sowieccy wynosili pomordowanych i układali w szeregach na placu więziennym. Siarczysty mróz pozwalał, aby ciała leżały na placu aż do momentu ich identyfikacji, która trwała kilka dni ³.

¹ Na podstawie danych Instytutu Pamięci Narodowej, Wyszukiwanie osób represjonowanych, Osoba wyszukiwana: Kwidzyński, L.p. 36 wykazu, strona internetowa: <https://straty.pl/szukaj-osoby.php>

² Mord w sierpeckim więzieniu w styczniu 1945r, W: Polacy i Żydzi ofiary niemieckiej okupacji Ziemi Sierpeckiej w latach 1939-1945, Red. Zdzisław Dumowski i Krzysztof Stręciwilk, s. 81-85.

³ Polacy, Żydzi, Niemcy Ziemi Sierpeckiej w okresie międzywojennym i w czasie II wojny światowej, Praca zbiorowa: Dariusz Lazarowski, Anna Stręciwilk, Krzysztof Stręciwilk, Elżbieta Żendarska, Wydawca: Społeczny Komitet Renowacji Miejsca Pamięci Narodowej w Sierpcu, ul. Wojska Polskiego 28a, Sierpc 2022 rok, s. 745.

*Identyfikacja ciał mordu na placu więziennym klasztoru sierpeckiego.
Fotografia ze zbiorów ks. Ksawerego Ziemieckiego
[w:] Polacy i żydzi ofiary niemieckiej okupacji Ziemi Sierpeckiej w latach 1939-1945, s. 88.*

*Identyfikacja ciał mordu na placu więziennym klasztoru sierpeckiego.
Fotografia ze zbiorów ks. Ksawerego Ziemieckiego
[w:] Strona internetowa Sierpc online. Bezpośredni link do fotografii:
<https://www.sierpc.com.pl/zdjecie-h165/0/0/Ciala-wiezniow-sierpeckiego-wiezienia-zamordowanych-19-I-1945-r-przez-Niemcow-tuz-przed-opuszczeniem-miasta-Wydane-jako-karta-pocztowa>*

Osbami odpowiedzialnymi za rozstrzelanie Polaków w więzieniu w Sierpcu byli nadradca rządowy Fnedrich Schulz, a także niżej podani członkowie policji państwowej i

innych jednostek niemieckich tj. Bandow, Berger, Neubauer, Pross oraz nieznani funkcjonariusze policji bezpieczeństwa ⁴.

3.

Ciało Wacława Kwidzyńskiego rozpoznała rodzina i pochowała na cmentarzu w Gójsku.

W księdze Zmarłych Parafii Gójsk ⁵ –czytamy. *W dniu 28 stycznia 1945 roku o godz. 2 po południu, odbył się pogrzeb Wacława Kwidzyńskiego lat 31 rolnika, urodzonego w Gójsku, zamieszkałego ostatnio w Podlesiu, syna Antoniego i Stanisławy z Karpińskich, zamordowanego przez uchodzących Niemców w dniu 18 stycznia (godziny nie podano) w więzieniu w Sierpcu. Zmarły pozostawił małżonkę Ewę z Wiśniewskich. Zgłoszenia dokonała Ewa Kwidzyńska lat 33 i Józef Łukaszewski lat 34 oboje robotnicy z Podlesia. Wpis w księdze zmarłych opatrzone przypiskiem*

„Zamordowany przez uchodzących niemców – bez sakramentu”

1945

PAROCHIA *Gójsk*

DIOECESIS PŁOCENSIS

Numerus currens	ACTUM EST			COMPARUERUNT			ET DECLARAUERUNT:				MORTUUM (AM) ESSE	
	die	mense	hora	Nomina, cognomina, conditio, locus domicilii testium			die	mense	hora	loco	Nomen, cognomen, conditio, locus domicilii actualis et legalis defuncti	
8	28	I		<i>Ewa Kwidzyńska 33</i> <i>Józef Łukaszewski 34</i> <i>pp. obaj robot. z Podlesia</i>			18	I		<i>Sierpc</i> <i>więzieni</i>	<i>Wacława Kwidzyńskiego 31</i> <i>robot. w Sierpcu</i> <i>zam. w Podlesiu</i>	

Anno millesimo nongentesimo <i>quadra</i> gesimo <i>quinto</i> (19 <i>45</i>)						
FILIIUM (AM) PARENTUM		QUI SUPERVIXIT CONIUX		MORBUS ULTIMUS	SACRA- MENTA SUSCEPTA	ADNO- TATIONES de loco et numero sepulchri in coeme- terio et aliae ani- madversiones.
nomen, cognomen patris et matris, si nota sunt.		nomen et cognomen eius				
<i>Antonius Karpiński</i> <i>z Karpińskich</i>		<i>Ewa</i> <i>z Wiśniewskich</i>		<i>Zamordowany</i> <i>przez uchodźców</i> <i>Niemców</i>	<i>bez sakramentu</i>	
		<i>33</i>		<i>Wacław Kwidzyński</i>		

⁴ W treści uzasadnienia do Postanowienia o umorzeniu śledztwa z marca 2005 roku Sygn. Akt. S 70/02/Zn Instytutu Pamięci Narodowej Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Warszawie czytamy:

(...) VI w sprawie dokonanych w dniach 18 i 19 stycznia 1945 r., w pomieszczeniach byłego klasztoru w Sierpcu, zabójstw poprzez rozstrzelanie około 85 więźniów m.in.: (...) i innych nieustalonych osób, przez funkcjonariuszy niemieckich formacji wojskowych, (...). Z nadesłanej w dniu 28 czerwca 2004 r. informacji wynika, iż wtoku prowadzonego przez Prokuraturę w Giessen postępowania ustalono, iż osobami odpowiedzialnymi za rozstrzelanie Polaków w więzieniu w Sierpcu byli nadradca rządowy Friedrich Schulz, a także niżej podani członkowie policji państwowej i innych jednostek niemieckich tj. Bandow, Berger, Neubauer, Pross oraz nieznani funkcjonariusze policji bezpieczeństwa. Postępowanie wobec Friedricha Schulza, Baridowa, Bergera, Neubauera, Prossa zostało w dniu 15.07.1981 r. umorzone z powodu śmierci sprawców. Ustalono bowiem, że Friedrich Schulz zmarł w dniu 15.07.1981 r. a funkcjonariusze Bandow, Berger, Neubauer, Pross, którzy od 1945 r są uznani za zaginionych przyjęto również ich zgon. Mając na uwadze poczynione ustalenia stwierdzić należy, iż zgon osób podejrzanych o dokonanie zbrodni jest przeszkodą uniemożliwiająca kontynuowanie niniejszego śledztwa.(...)

⁵ Kwidzyński Wacław - Księga zmarłych Parafii Gójsk– Diecezji Płockiej z 1945 roku strona 250 pozycja wpisu 8.